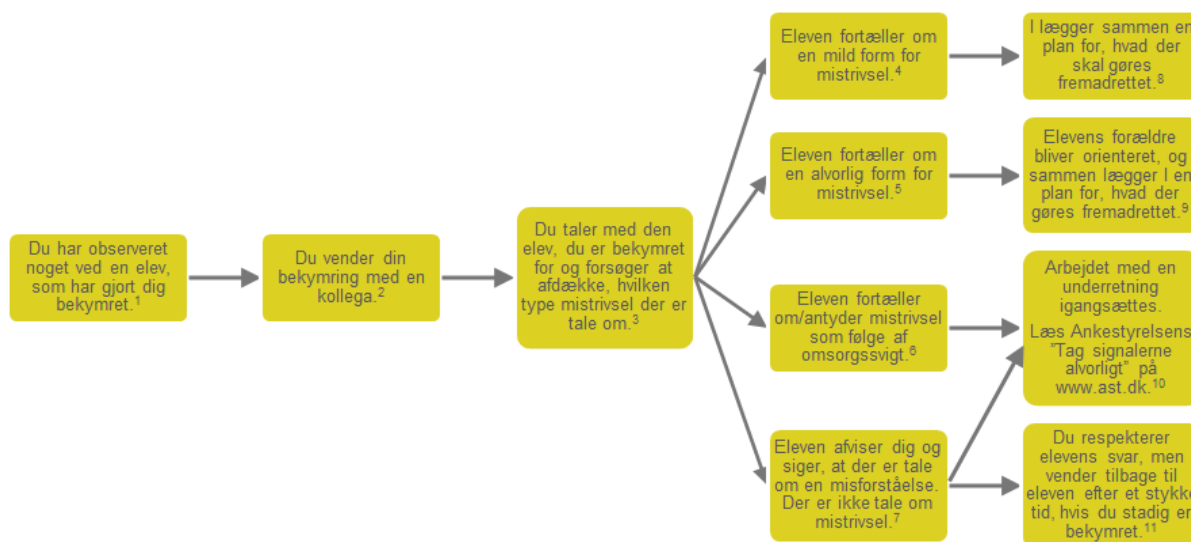

Plan for håndtering af elever, der mistrives

Det er en rigtig god idé, at man som skole får lavet en plan for, hvordan man håndterer elever, der mistrives, så den enkelte lærer ikke skal stå med hele ansvaret. Man har nok at tænke på, når man står i en samtale med en ung, der mistrives, og det kan være en stor lettelse, at man har en procedure, man kan gå efter.

En plan bør indeholde en oversigt over proceduren for, hvordan man håndterer sin bekymring for en elev. Det nedenstående er et eksempel på, hvordan sådan en procedure i hovedtræk ser ud. (Se modellen i større og rediger-venlig udgave på hjemmesiden under Håndtering). Se forklaring på de enkelte bokse nedenunder.

Forklaring på de enkelte bokse i modellen

1) Eksempler på observationer, der kan gøre en lærer bekymret.

- En elev, der pludselig ændrer adfærd.
- En elev, der virker indesluttet.
- En elev, der udviser ligegyldighed.
- En elev, der virker bekymret/angst.
- Andet, der ikke lige kan sættes ord på – et blik, noget, der bliver sagt (på en særlig måde), noget, der skrives i en opgave.

2) Vend dine observationer med dine kolleger og ledelse. Det giver dig måske noget du kan bruge, når du taler med eleven, og så kan det være meget rart ikke at stå med det alene.

3) Du forsøger at afdække, hvilken form for mistrivsel der er tale om. Husk redskaberne fra samtaleteknikken – se i lærervejledningen og på hjemmesiden under fanen 'Støtte til elever'. Vær opmærksom på, at eleven kan have naturlige reaktioner på livsvilkår som er svære, eksempelvis forældres skilsmisse eller sygdom, uden at disse reaktioner er alarmerende. Det ved du først, når du har talt med eleven.

4) Eksempler på milde former for mistrivsel.

- Kortvarig ensomhed – har svært ved at komme ovenpå efter forældres skilsmisse.
- Kortvarig ensomhed – har svært ved at falde til på holdet efter skoleskift.

- Pres – har svært ved at nå lektierne.
- Eksamensangst – og ængstelighed ved mundtlige fremlæggelser i det hele taget.

5) Eksempler på alvorlige former for mistrivsel.

- Langvarig ensomhed – elever, der ikke har haft venner meget længe.
- Selvskade – cutting og andre former for skade på egen krop.
- Spiseforstyrrelser – anoreksi, bulimi.
- Depression – håbløshed, ulyst, uforklarlig tristhed og manglende overskud.
- Langvarig stress – søvnproblemer, ondt i hovedet/maven, susen for ørerne, hjertebanken.

6) Eksemplerne fra punkt 1 samt følgende eksempler.

- Tegn på fysisk vold eller anden mishandling.
- Elever, der virker uglejede.
- Elever, der virker opfarende eller aggressive.
- Eleven fortæller selv om vold, overgreb eller misbrug af rusmidler i hjemmet.

7) Eleven kan afvise dig af flere årsager.

- Eleven mistrives, men er ikke klar til at tale om det lige nu.
- Eleven mistrives, men har ikke lyst til at tale med dig om det.
- Eleven mistrives, men tør overhovedet ikke sige det til nogen.
- Eleven mistrives og får allerede hjælp.
- Eleven mistrives ikke.

8) Eksempler på måder at håndtere den milde mistrivsel på.

- Eleven taler med en lærer eller studievejleder og får på den måde luft.
- Eleven kommer i et forløb med andre elever med samme problemstilling (skilsmissegrupper, eksamensangstgrupper), hvor de træner det, der er svært, og hvor de ser, at de ikke er de eneste, der har de følelser.
- Henvisning til Ventilens mødesteder, Ungdommens Røde Kors' telefonlinje eller chat eller andre frivillige tilbud.

9) Du orienterer forældrene (hvis eleven er under 18 år). Opmærksomhedspunkter i forhold til forældreinddragelse.

- Man bør ikke tale med forældrene uden at have fået elevens samtykke til det.
- Forældrene kan være en del af problemet, men vil typisk også være en del af løsningen (bemærk, at dette kun gælder den type mistrivsel, der ikke er forårsaget af omsorgssvigt).
- Forældre vil deres børn det bedste, men kan også opleve, at det er grænseoverskridende, at en lærer fortæller dem om deres barns mistrivsel. De kan have forsvarsparaderne oppe.

Eksempler på måder at håndtere den alvorlige mistrivsel på:

- Tag kontakt til en læge, som evt. kan henvise til yderligere behandling. Ventilens mødesteder kan bruges som supplement til behandlingen for de unge, der føler sig ensomme.
- Forskellige interesseorganisationers støttegrupper (eksempelvis LMS – Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskade, TUBA – Terapi og rådgivning for Unge som er Børn af Alkoholmisbrugere eller Børn, Unge og Sorg) kan bruges som led i behandlingen.

10) Du underretter myndighederne, hvis du enten hører fra eleven selv eller på anden måde formoder, at noget ikke er, som det skal være i elevens hjem – hvis eleven er under 18 år. Du kommer hertil fra punkt 6, hvis du under samtalen med eleven får viden om omsorgssvigt i hjemmet. Du kommer også hertil fra punkt 7, hvis du bliver bekymret for, om elevens afvisning er et udtryk for, at pågældende ikke tør fortælle om sin mistrivsel pga. noget i hjemmet.

11) Du må respektere en elevs afvisning. Fortæl eleven, at du håber, at han eller hun vil komme til dig – eller en anden voksen – hvis der på et tidspunkt skulle opstå behov for at tale med nogen. Prøv at være tilfreds med, at du har vist din interesse og omsorg – det kan i sig selv være en større hjælp for eleven, end du ser. Hvis du efter noget tid stadig er bekymret, er det okay, at du henvender dig til eleven igen.

Fakta om underretninger

Alle borgere har pligt til at underrette myndighederne, hvis de møder børn (unge under 18 år), der udsættes for omsorgssvigt eller overgreb. Som lærer er du en fagperson, der har skærpet underretningspligt, hvilket vil sige, at du har pligt til at reagere allerede, når du formoder, at en ung under 18 år har behov for særlig støtte.

Som lærer gør du dig måske nogle tanker om, hvad din rolle kan være. Måske kan du genkende tanken "Er det overhovedet en del af min faglighed at blande mig i noget, som foregår i elevens hjem?" Ja, det er det. En underretning er et udtryk for omsorg.

Din underretningspligt går forud for din tavshedspligt.

I akutte tilfælde (vold, seksuelle overgreb og lignende) skal du handle straks. Kontakt familieafdelingen eller en anden relevant forvaltning i kommunen. Hvis det er uden for åbningstid, og hvis kommunen ikke har en døgnvagt, skal du ringe til politiet).

Ovenstående plan er inspireret af pjecen "Tag signalerne alvorligt", udgivet af Ankestyrelsen, www.ast.dk, og af Socialministeriets vejledning i regler om tavshedspligt "Hvad må du sige?". Det er en god idé at orientere sig begge steder.

Kontaktliste

Husk at sparre med andre, når du er bekymret for en elev. Herunder er et eksempel på en kontaktliste, der giver overblik over, hvem det er muligt at sparre med på skolen og i kommunen. Du finder en rediger-venlig udgave af kontaktlisten på hjemmesiden under 'Støtte til elever'

På skolen:

Stilling	Navn	Telefonnummer
Bonus-lærer*		
Studievejleder		
Mentor		
Coach		

*Har erfaring med svære samtaler med elever

Tilknyttet skolen:

Stilling	Navn	Telefonnummer
Psykolog		

Fagpersoner i kommunen:

Stilling	Navn	Telefonnummer
Børne- og familieafdelingen		
Ungekontakten		
Døgnavgten		

Ved akut brug for hjælp:

Stilling	Navn	Telefonnummer
Psykiatrisk skadestue		
VISO (rådgivning til fagpersoner)	viso@socialstyrelsen.dk	72 42 40 00
Livslinjen	Telefonrådgivning til folk med selvmordstanker	70 201 201
Politiet		